

HEILSA

Sjúklingar við krabbameini fáa ikki viðgerðina til tíðina

Tað eru skelkandi úrslit, sum koma fram í nýggjari uppperð yvir bíðitíðir hjá krabbameinssjúklingum í Danmark. – Hvør dagur telur, tá ræður um at lekja krabbamein, sigur stjórin í Kræftens Bekæmpelse

Vilmund Jacobsen

Nýggj tøl hjá danska Heilsudata-stýrinum vísa, at bíðitíðin hjá krabbameinssjúklingum yvir alt landið nú er á sama støði sum fyri nøkrum árum síðan.

Hetta halda tey í Kræftens Bekæmpelse í Danmark lítið um, og tey taka hetta sum eitt vónbrot.

Eftir nøkur ár, har bíðitíðin hevur verið nøkulunda stöðug og nakað styttri enn áður, er stöðan nú hin sama, sum fyri fýra árum síðan.

Dapur lesnaður

Bara seinastu trýggjar mánaðirnar eru út við 2000 krabbameinssjúklingar kring um Danmark ikki viðgjørdir til tíðina.

Í trýggjar mánaðir – frá fyrsta fjórðingsári av 2017 til næsta fjórðingsár av 2017 – er talið av sjúklingum, sum eru viðgjørdir til tíðina, minkað úr 84 niður í 77 prosent.

– Hetta er dapur lesnaður, og tað eru rættiliga nógv menniskju, sum hetta viðkemur og rakar. Slakar 2000 familjur hava verið noyddar at bíða ov leingi eftir einari kanska lívsneyðugari viðgerð. Eg kann ikki leggja nóg stóran dent á, hvussu týðningarmikið tað er, at rættað verður upp á hetta álvarsama brek

– Vit skulu minnst til, at tað er eitt menniskja og ein familja aftan fyri hvørt einasta tal í hagtølunum, sigur stjórin í Kræftens Bekæmpelse

í heilsuskipanini, sigur stjórin í Kræftens Bekæmpelse, Leif Vestergaard Pedersen.

Hann heldur tað vera merkisvert, at Region Syddanmark, sum einasta økið í landinum, stendur seg væl í kannningini. Í hinum endanum liggur Region Midtjylland, sum frá at liggja í oddinum, nú liggur heilt í botninum.

– At Region Syddanmark klárar seg munandi betri enn onnur øki, vísir væl, at tað saktans kann lata seg gera. Tað er ein greið leiðsluuppgáva at fáa rættað upp á viðurskiptini í øllum hinum

økjunum. Vit siggja í stóran mun fram til eina gerðarættan, sum má koma eftir hesi skelkandi tøl, sigur stjórin.

Álvarsligar avleiðingar

Bíðitíðin hjá fólki við krabbameini kann fáa álvarsligar fylgjur fyri sjúklingarnar, og fyri eini tíð síðan bar eitt av stóru donsku bløðunum tíðindini um, at Allan Riise, sum ikki fekk sína viðgerð til tíðina, av hesi orsök doyði av krabbameini í brisinum.

Men, Allan Riise er ikki hin einasti sjúklingurin, sum ikki hevur fingið viðgerð til tíðina.

Tølini vísa, at tað bert er ein slakur helmingur av sjúklingunum við krabbameini í brisinum, sum fáa viðgerð til tíðina. Hetta eru teir sjúklingar, sum eru knýttir at Region Hovedstaden í øðrum fjórðingsári í ár. Tølini vísa eisini, at í øðrum fjórðingsári í 2017 vóru tað bert umleið helmingurin av kvinnunum við bróstkrabba, sum fingi viðgerð til tíðina í sama øki.

Júst bíðitíðin hongur neyvt saman við, hvussu álvarsliga krabbamein kann mennast.

Hetta framgongur av einari nýggjari stórarí altjóða kanning, sum Almen Praksis (FEAP) á Aarhus Universiteti hevur staðið á

odda fyri. Kanningin vísir týðiliga, at hvør dagur »telur«, tá ræður um at lekja krabbamein.

– Viðurskiptini eru ógvuliga nívandi. Allan Riise setti nevnliga andlit á teir mongu sjúklingar, sum ikki koma í viðgerð til tíðina. Sjúkugongdin, sum hann var ígjøgnum, vísir ultimativu avleiðingarnar av longu bíðitíðini, sigur Leif Vestergaard Pedersen.

Landsumfevnandi samstarv

Sambært Kræftens Bekæmpelse staðfesta vánaligu tølini í kannningini, at tørvur er á initiativunum, sum heilsuáráðharrin, Ellen Trane Nørby, legði út við herfyri, og í Kræftens Bekæmpelse vænta tey skjót og effektiv tiltøk til tess at bota um stöðuna.

Tølini vísa eisini, at tvær av trimum kvinnum við lívmóðurkrabba ikki fáa viðgerð til tíðina í Region Midtjylland. Her er betri vorðið hjá Region Hovedstaden, har fýra av hvørjum fimm kvinnum við lívmóðurkrabba fáa viðgerð til tíðina.

– Tað er alt ov stórir munur í ymisku økjum, og her hevur heilsuáráðharrin sett í verk viðgerðarsamstarv tvørtur um økismørkini, sum stórir tørvur er á. Tað kann ikki vera rætt, at bíðitíðin

Slakar 2000 familjur hava verið noyddar at bíða ov leingi eftir einari kanska lívsneyðugari viðgerð móti krabbameini

hjá krabbameinssjúklingum er tengd at, hvar í landinum viðkomandi av tilvild býr. Neyðugt er við samstarvi um økismørkini, og sjúkrahúsleiðslurnar eru noyddar at hjálpa deildunum, soleiðis at stöðan kann betrast.

Leif Vestergaard Pedersen sigur, at krabbameinsfelagið setir sínar vónir til, at viðurskiptini verða tikin í størsta álvara, og at trupulleikarnir við bíðitíðini verða loystir ógvuliga skjótt.

– Vit skulu minnst til, at tað er eitt menniskja og ein familja aftan fyri hvørt einasta tal í hagtølunum, leggur stjórin í Kræftens Bekæmpelse aftrat.

Kelda: www.cancer.dk